

**Esimiestyö
24h -taloudessa**

Marianne Ekonen, JAMK
Tapio Mäkelä, JAMK

24/7
Take Care

Työsuojeluohjelma
The Health Risk Assessment Tool

2.12.2014

jamk.fi

Johtamiseen liittyviä ilmiöitä 24h -taloudessa

- 24h -taloutta koskevissa tutkimuksissa johtamiskysymyksiä on lähinnä sivuttu, mutta niitä ei ole juuri tarkasteltu omana kokonaisuutenaan
- Johtaminen ja esimiestyö on avainasemassa työn aiheuttamien terveyshaittojen torjunnassa
- 24h -taloudessa johtamiselle asettaa vaatimuksia työntekijöiden matalahko sosioekonominen tausta, työn luonne, sekä Y-sukupolven etsiytyminen 24h -talouden töihin
- Itseohjautuva työ on lisääntynyt palvelualalla -> välitön vuorovaikutus esimiesten ja työntekijöiden kesken on vähentynyt → tarvitaan erityisesti johtamisen laatuun liittyvää panostusta

2.12.2014

jamk.fi

Haasteellinen esimiestyö

- sukupolvisiirtymä on arkea 24h -talouden organisaatioissa
- työntekijöiden sosio-ekonominen tausta on muodostunut hyvin kirjavaksi
- itsenäisen työn lisääntyminen
- esimiesten ja johtajien mahdollisuudet suunnitella ja hallita työyhteisöjä vähenevät ja tilalle tarvitaan uusia yhteisen kommunikaation ja ymmärryksen prosesseja sekä keskinäistä sopimista ja yhteistä ongelmanratkaisua.

2.12.2014

jamk.fi

Esimiestyön muutospaineet

- osa työstä tulee jatkossakin olemaan sellaista, joka vaatii tarkkaa johtamista ja tiukkaa otetta sekä täsmällisesti määriteltyä prosessia ja sen kulun valvontaa
- tämän kaltaista työtä on kuitenkin aikaisempaa vähemmän
- johtamisen ja sen keinovalikoiman tulee siis muuttua

2.12.2014

jamk.fi

Aineisto ja tutkimusmenetelmät

- Tutkimushanke on toteutettu vuosina 2013–2014
- Alkukartoitukseen osallistui yhteensä **20 esimiestä**.
- Esimiesten haastatteluja/työpajoja toteutettiin yhteensä kuusi, kolmella eri paikkakunnalla.
- Haastatteluihin osallistui 2-5 esimiestä/haastattelu.
- Tutkimusteemat: esimiestyö 24h –taloudessa, oikeudenmukainen johtaminen sekä esimiestyö ja hyvinvointi
- Aineistot analysoitiin teema-analysimenetelmällä

2.12.2014

jamk.fi

Oikeudenmukaisuuden haasteet

- **Oikeudenmukaisuus on työntekijöiden tasapuolista kohtelua, yhdenvertaisuutta**
"se on tasapuolista ja tasavertaista ja tavallaan kaikilta vaaditaan samat asiat ja kaikilla on oikeus samoihi asioihin"
"mun mielestä se tarkoittaa sitä että kaikkia niinku kohdellaan niinku samanarvoisesti, ettei voi olla niinku ketään semmosia suosikkityöntekijöitä. On se sit just työvuorosunnittelun tai tapojen noudattamiseen tai lakien noudattamiseen taikka ihan minkä tahansa liittyviä, niin täytyy olla niinku just oikeudenmukanen ja tasapuolinen kaikkia kohtaan"
- **Käytännössä tasapuolinen kohtelu on kuitenkin vaikea toteuttaa**
"vaikka pyrkiiin olemaan oikeudenmukainen varsinkin työvuorosunnittelussa ja tavassa toimia siellä toimipaikassa, niin aina kuitenkin on niin, ettei se [esimies] oo oikeudenmukainen ollu vaikka ois pyrkiny"
"vaikeeta siitä tekee se että toisten mielestä toiset asiat on tärkeitä ku toisten...oikeudenmukaisuuskäsite siinä työvuorolistassa on joka on sen työntekijän näkönen"

2.12.2014

jamk.fi

Oikeudenmukaisuuden haasteet

- Työntekijöiden heterogeeninen elämäntilanne**

"Olishan se mulla ainakin helppo jos olis kaikki kakskyt kalme vuotta ikää, naisia, sinkkuja, opiskelee. No olispa helppoa tehdä työvuorat, olispa helppo niin ku jakaa duunit. Vaan niin ku laittaa kattoo, että rasti ruutuun vaan. Ja sit tää jollakin kiertävällä viikko systeemillä. Mutta sitten kun sulla on niitä sinkkuja, vinkkuja, yksinhuoltaja miehiä...miten sä löydät siitä sapasta sen oikeudenmukaisuuden"

"Se vaatii tietysti tosi paljon jamppaa ja työtä ja se että varsinki sitte se että kun on näitä osa-aikasia ku osa ei pysty niinku tekemään ku janku tiettyä työvuoroja esimerkiksi niinku opiskelun takia niin on niitä jotka tekee vaan viikonloppuna ja sit kun sä yhdistät sen siihen toisten harrastuksiin ja toiveisiin niin se on kyllä aika vaitava kattoo ennenku se lähtee toimimaan"

"lähtökohta myös näissä toiveissa se, et onhan lapsettomallakin ihmisellä perhe. Ihan yhtä tärkeitä ne joulun vapaat on niille opiskelijoille jotka lähtee katsomaan omaa perhettään"

"esimerkiks joulust jos puhutaa...ni kellon pienii lapsii ni kyl ne on etusijalla. Mut mun mielest se on täysin oikeudenmukasta"

2.12.2014

jamk.fi

Oikeudenmukaisuuden haasteet

- Liiketoimintakölkulan huomioiminen**

"mun mielestä mun kumminkin tärkeä asia on kattoo että hei duuni menee, myynti toimii, niin ku se, et se homma menee eteenpäin"

"meillä on niinku se myynti ja myynnin rakenne on niinku se minkä perusteella me tehdään sitä työvuorosunnittelua, että sen mukaan miten sitä myyntiä on, niin siihen laitetaan aina eniten niitä työvuoroja ja työntuteja"

- Työn sesonkiluonteisuus, asiakasvirtojen ennakoimattomuus**

"Mä en ainakaan mitenkään löydä niin ku kultasta keskitietä. Et se on varmaan niin ku joka viikko pitää kattoo niin ku kenellä on loma, kenellä on saikkua sun muuta että. Ja sitten kun meilläkin tilanne elää meillä voi yhtäkkiä, että maanantaina sai, että torstaina meillä tulee sata kakskyt henkee tilaukseen no niin mistä sä revit neljä henkee sitten lisää."

2.12.2014

jamk.fi

Keinoja oikeudenmukaisuuteen

- Avoin vuorovaikutus**

"avoimuus että keskustellaanko että et et jos siellä niinkun huomataan et syntyy jotain kaihertavaa miks mullon aina näin ...jos me saadaan se asia kaivettua ja keskusteltua miks tehdään näin ja miks nää vuorat on näin. Ja yleensä se auttaa"

"mun mielestä tämmönen just tää avoin keskustelu ja tää tämmönen taivominen, et kuka haluaa olla tällän tässä ja kuka tällän että niin sit se niinkun se vie siihen oikeeseen suuntaan ja sehän helpottaa ihan äärettömästi sitä esimerkiksi se joulun työvuorosunnittelua."

- Päätöksenteon läpinäkyvyys**

"jos et pysty oleen ihan tasapuolinen kaikkia kohtaan ni sillon sun pitää pystyä perustelemaan se jotenkin minkä takia esimerkiksi jollain on tässä listassa vaikka enemmän iltana kuin jollain toisella. Et jos se nousee esille se asia niin se pitää pystyä jollain lailla perustelemaan ja toki sitten se tilannen niinkun seuraavissa, sitä seuraavissa listoissa taas kääntää ehkä toisinpäin sitte."

"sit mä oon sanonu et jos on niin henkilökohtanen meno että sitä ei pysty sinne kalenteriin kirjoittaan niin sitten toki mulle voi niinku tulla henkilökohtastikin siitä sanomaan mutta että jos on tärkeä meno niin kyllä se pitää sillon täytyä pystyä niin tuomaan jotenkin esille, et tota totta kai siinä katotaan just sitä että mikä se on se syy"

2.12.2014

jamk.fi

Johtopäätökset: Uusi organisaatio

- Ohjeistuksista, sääntelystä ja mittaamisesta on siirryttävä tukemaan työtä ja valmentamaan työntekijää.
- Joskus on uskallettava lähteä liikkeelle vajavaisenkin tiedon pohjalta kokeillen.
- On rohjettava olla näkemyksellinen ja korjattava kurssia sitä mukaa opitaan uutta.

2.12.2014

jamk.fi

Kiitos mielenkiinnosta!

KTT, projektiasiantuntija Marianne Ekonen
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Liiketoimintayksikkö
marianne.ekonen@jamk.fi

HL, asiantuntija Tapio Mäkelä
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Hyvinvointiyksikkö
tapio.makela@jamk.fi

2.12.2014

jamk.fi
